

අ.පො.ස.උසස් පෙළ

# භූගෝල විද්‍යාව



භූගෝල විද්‍යාව හඳුන්වයි

භූගෝල විද්‍යාවේ මූලික සංකල්ප පිළිබඳ අවබෝධයෙන් කටයුතු කරයි.

නිපුණතා මට්ටම : භූගෝල විද්‍යාව හඳුන්වයි.

- අවකාශීය සම්බන්ධතා හා කාලීන වෙනස්වීම් පැහැදිලි කරයි.
- භූගෝල විද්‍යාව විෂයයෙන් ජීව ලෝකයේ ගතිකත්වය පැහැදිලි කරන ආකාරය විස්තර කරයි.
- භූගෝල විද්‍යාත්මක ක්‍රියාවලි හා සම්බන්ධ හා ස්ථානීය මට්ටමේ සිට ගෝලීය මට්ටම තෙක් වෙනස් වන ආකාරය විස්තර කරයි.
- භූගෝල විද්‍යාත්මක වැදගත්කමක් ඇති විවාදිත හා ගැටළු පිළිබඳව දැනුවත් වෙමින් එම දැනුම සමාජික ප්‍රජාව වෙත සන්නිවේදනය කරයි.

01.1.1- සටහන්

හැඳින්වීම - 2.1.1-A

- භූගෝල විද්‍යාව විෂය මගින් භූ දර්ශනයෙහි අන්තර්ගත සංරචක, ඒවා අතර ඇති සම්බන්ධතා හා කාලීන වශයෙන් වෙනස් වන ආකාරය අධ්‍යයනය කෙරේ.
- මෙහිදී කාල් රිටර්, වොන් නම්බෝල්ට් යන භූගෝල විද්‍යාඥයින්ගේ මිනිසා සහ පරිසරය අතර සම්බන්ධතාව පිළිබඳ අධ්‍යයනයන් වැදගත් වේ.
- එම අධ්‍යයනයන් තුළ අන්තර්ගත කරුණු වන්නේ,
  - පරිසරය මිනිසාට බලපාන ආකාරය
  - මිනිසා පරිසරය වෙනස් කරන ආකාරය
  - මිනිස් - පරිසර අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්වයේ ප්‍රතිඵල ආදිය යි. මෙම කරුණු 3 මගින් **ප්‍රජාව → ක්‍රියාවලි** ගැන විස්තර වේ.
- පෘථිවියේ අවකාශීය විවිධත්වය අධ්‍යයනය කිරීම තුළින් රිචර්ඩ් හාර්ට්ෂෝක් නමැති විද්‍යාඥයා පෘථිවි පරිසරයේ විවිධත්වය විස්තර කරයි. මෙමගින් භෞතික පරිසරය හා මානව පරිසරය අතර සම්බන්ධතාව අධ්‍යයනය කෙරේ.
- එහිදී,
  - අවකාශීය විවිධත්වය ඔස්සේ මතුවන භූගෝලීය රටා
  - එම රටා ඇති වීමට බලපාන හේතු
  - ඒවා පෘථිවිය මතුපිට කෙසේ ව්‍යාප්ත වී ඇතිද?
  - ඒවායින් ඇතිවන බලපෑම් මොනවාද යන්න අධ්‍යයනය කරයි.
- භූගෝල විද්‍යාව හැදෑරීමේදී භෞතික හා මානුෂ භූ දර්ශනය සමස්ථයක් ලෙස ගෙන එහි විවිධත්වය හා ගතිකත්වය පරීක්ෂා කිරීම ද සිදුවේ.

2.1.1 – B - සටහන්

භූගෝල විද්‍යා විෂය ක්ෂේත්‍රය - අයත් වන අංග

- පෘථිවියේ භෞතික හු දර්ශනය කාලීන හා අවකාශීය වශයෙන් වෙනස්වන ආකාරය
- භෞතික හු දර්ශනය ඉතා සෙමින් නිර්මාණය වන බව
- සමහර ස්වාභාවික ක්‍රියා හේතුවෙන් භෞතික හු දර්ශනය ක්ෂණිකව වෙනස් වන ආකාරය  
උදා :හුමි කම්පා, යම්හල් මගින්
- භෞතික හු දර්ශනය මිනිසාගේ මැදිහත්වීම මගින් වෙනස් වන ආකාරය
- මිනිස් ක්‍රියාකාරකම්, භෞතික හු දර්ශනය වෙනස් වන විට හිතකර මෙන්ම අහිතකර බලපෑම් ද සිදුවන ආකාරය
- ජෛව පරිසරයේ වැදගත්ම ජීවියා ලෙස මිනිසා සැලකිය හැකි බව
- මිනිසා / ජීවියා පරිසරයේම අංගයක් ලෙස කටයුතු කරන ආකාරය
- මේ නිසා භෞතික පරිසරය මානුෂ හු දර්ශනය වෙන් වෙන්ව සලකා බලනවාට වඩා එහි සබඳතා එක්ව අධ්‍යයනය කිරීම වැදගත් බව යන කරුණු පිළිබඳව භූගෝල විද්‍යාව හදාරන අපට පැහැදිලි විය යුතුය.

